

Nemzetpolitikai összefoglaló

2017. 7. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

A nemzeti kisebbségek ismerjék meg és éljenek is jogaikkal

A nemzetpolitikai államtitkár szerint kiemelten fontos, hogy a nemzeti kisebbségek minél inkább ismerjék jogaikat és éljenek is azokkal. Potápi Árpád János a Jogkiterjesztési küzdelem: eszközök és lehetőségek Ukrajnában címmel rendezett pénteki konferencián felidézte az ukrajnai önkormányzati választásokat, és azt, hogy a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség történelmi sikereket ért el, újra van országgyűlési képviselője is a magyarságnak. A KMKSZ ezzel jelentősen segítheti az ukrán és a magyar kormány együttműködését, egyfajta hidat képezve - mutatott rá. Kiemelte, hogy a magyar kormány semmilyen olyan helyi célt nem támogat, ami az ottani szervezetek, történelmi egyházak elképzelésének nem felel meg. Kitért arra is, hogy a nemzeti kisebbségek napjainkban gyakran több joggal rendelkeznek, mint amennyiről tudnak, és amit kihasználnának.

Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, az ukrán parlament képviselője ismertette röviden az ukrajnai nemzetiségi és kisebbségpolitika kontextusát. Cserniczkó István, a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont vezetője előadásában a kijevi parlament elé benyújtott három új nyelvtörvénytervezetet vetette egybe a jelenleg (még) hatályos, 2012-ben elfogadott nyelvtörvény normáival, megállapítva, hogy a tervezetek mindegyike jelentős jogszűkítéseket tartalmaz. Rámutatott arra is, hogy a nyelvpolitika terén tervezett módosítások egyértelműen ellentétesek Ukrajna Alkotmányával, azaz a tervezetek parlamenti elfogadása vagy az Alkotmány módosításával jár majd együtt, vagy pedig jelentős ellentmondás lesz az új jogszabályok és az alaptörvény között. Darcsi Karolina, a Lehoczky Tivadar Intézet kutatója az ukrajnai decentralizáció kisebbségi vonatkozásairól, a választási rendszer folyamatos átalakításairól beszélt. A szakmai találkozó apropóját a kárpátaljai magyar érdekvédelmi szervezetek (a KMKSZ, az UMDSZ, a KMPSZ) és kutatóműhelyek (Hodinka Antal Kutatóközpont, Lehoczky Tivadar Intézet) együttműködésével készített azon árnyékjelentések adták, amelyeket a Regionális vagy kisebbségi nyelvek európai kartája, illetve a Keretegyezmény a nemzeti kisebbségek védelméről című nemzetközi egyezmények ukrajnai, kárpátaljai alkalmazásának tapasztalatairól állítottak össze és jutattak el az illetékes nemzetközi szervezetekhez.

Határozott és fontos lépés az unió törvényszékének ítélete a kisebbségek ügyében

Határozott és fontos lépés az Európai Unió törvényszékének múlt pénteki ítélete annak érdekében, hogy a nemzeti és nyelvi kisebbségek ügye az EU napirendjére kerüljön – mondta Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár pénteken Budapesten. Az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója (FUEN) tagjaiból álló polgári bizottság 2013-ban nyújtotta be kezdeményezését az Európai Bizottsághoz, hogy felkérje az Európai Uniót a nemzeti és nyelvi kisebbségek védelmének javítására, valamint az EU kulturális és nyelvi sokszínűségének megerősítésére. A bizottság megtagadta a javaslat nyilvántartásba vételét,

mivel álláspontja szerint az nem tartozik azon hatáskörébe, amely alapján az uniós szerződések végrehajtására uniós jogi aktus elfogadására javaslatot terjeszthet elő. Az EU luxemburgi bírósága múlt pénteken hozott ítéletet, amely a kisebbségvédelmi kezdeményezés bejegyzésére kötelezi a bizottságot. A kezdeményezés bejegyzését elutasító bizottsági határozat elleni perbe Magyarország a kezdeményezők oldalán, Szlovákia, Görögország és Románia a bizottság oldalán lépett be. A Nemzetpolitikai Kutatóintézet Közelebb a célhoz. EU-s kisebbségpolitika a luxemburgi ítélet után című rendezvényén az államtitkár köszöntőjében kiemelte: az egy hete kihirdetett ítélet önmagában részsiker, de arra kényszeríti az Európai Bizottságot, hogy érdemben is foglalkozzon a kisebbségekről szóló beadvánnyal. Az államtitkár szerint a FUEN győzelmének nem csak nemzeti kisebbségi vetülete van, a kezdeményezés célja az európai demokrácia megerősítése, a döntések legitimitásának fokozása, valamint az EU közelebb hozatala a polgárokhoz, hogy azok aktívabban részt vegyenek az uniós sorsának alakításában. Vincze Lóránt, a FUEN elnöke arról beszélt, hogy indokolt győzelemről beszélni, de még hosszú az út a polgári kezdeményezést illetően. Felidézte: 2012-ben vezette be a polgári kezdeményezés jogi eszközét a lisszaboni szerződés, ennek értelmében a bizottság köteles jogalkotási folyamatot indítani a javasolt tárgyban, ha megfelelő számú aláírás gyűlik össze, de először arról döntenek, hogy illeszkedik-e az uniós hatáskörbe a javaslat. A FUEN elnöke elmondta: a kezdeményezés célja rávenni az EU-t, hogy foglalkozzon az európai kisebbségekkel, a végső cél pedig egy uniós keretszabályozás megalkotása. Most a bizottság vagy regisztrálja a kezdeményezést, vagy ismét elutasítja, de akkor részletesen meg kell indokolnia a döntését, amelyet szintén meg lehet fellebbezni - közölte. Hozzátette: mindenképpen mérföldkő a múlt heti ítélet, mert elérhető közelségbe került az aláírásgyűjtés elindítása, amely hónapokon belül megkezdődhet.

MPP-tanácskozás: újraválasztották Biró Zsoltot

Újraválasztották Biró Zsoltot a pártelnöki tisztségbe a Magyar Polgári Párt (MPP) országos tanácsának Szatmárnémetiben tartott tanácskozásán szombaton. Biró Zsolt egyedüli jelölt volt a tisztségre, nyolcvan támogató és hét ellenszavazattal nyerte el az újabb, négy évre szóló mandátumot. Kongresszusi beszédében Biró Zsolt ahhoz kért felhatalmazást a küldöttektől, hogy az erdélyi magyar politikai párbeszéd mélyítésén és bővítésén dolgozzon, és ebbe mindenkit bevonjon, „aki erre készen áll”. Úgy vélte: az eddigi eszköztelenségéből kilépő pártnak az lesz a feladata, hogy a 15 polgármestere által vezetett településeken javítsa az emberek életkörülményeit, a bukaresti parlamenti jelenléte által pedig hozzájáruljon a romániai magyar érdekképviselő hatékonyságának növeléséhez és a román–magyar kapcsolatok javításához. Meglátása szerint az MPP hatékony eszköz lehet abban, hogy több mint negyedszázad után Romániában is lezáruljon a posztkommunizmus kora, hogy „a 89 előtti rendőrállamból és a jelenlegi ügyészállamból

az ország végre jogállammá váljon”. Úgy vélte: a párt ahhoz is hozzájárulhat, hogy az Erdély és Románia egyesülését kimondó 1918-as Gyulafehérvári nyilatkozatban a magyaroknak megígért teljes nemzeti szabadság Székelyföld területi autonómiájában és az erdélyi magyar kulturális autonómiában öltön testet. Azt a meggyőződését hangoztatta, hogy Székelyföldön nem a jogelméletileg legjobb, hanem a „lehetséges legjobban és legegységesebben támogatott autonómiatörvény-tervezetre van szükség”. „Az RMDSZ-nek azt ígérjük, hogy miként a politikai versenyben, úgy a politikai együttműködésben is mindig kiszámíthatóak leszünk. Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) arra számíthat részünkről, hogy nem fogjuk elkövetni velük szemben azokat a hibákat, amelyeket ők követtek el az MPP-vel szemben” – fogalmazott Biró Zsolt.

Semjén: székely virtust és regáti ravaszságot!

Semjén Zsolt szerint Magyarország keze ki van nyújtva Románia felé, és a magyar–szlovák, valamint a magyar–szerb kapcsolatok kedvező alakulása azt jelzi, hogy a magyar–román kapcsolatok javítása nem Magyarország miatt késik. A magyar miniszterelnök-helyettes a Magyar Polgári Párt (MPP) országos tanácsának (kongresszusának) gyűlésén beszélt erről szombaton Szatmárnémetiben. „A magyarság és a románság egymásra utalt. A két országnak együtt kell működni. Nemcsak azért, mert (Románia) Magyarország egyik legfontosabb külkereskedelmi partnere, hanem azért, mert másfél millió magyar él itt. (...) Megértük azt, hogy szlovák és cseh katonák védik a magyar határt, megértük azt, hogy Milosevic Szerbiájában megvalósult a magyar kulturális autonómia. Ma Magyarország a legnagyobb támogatója annak, hogy Szerbia bekerüljön az Európai Unióba. A mi kezünk Románia felé is ki van nyújtva” – jelentette ki Semjén Zsolt. Hozzátette: látni kell azonban azt, hogy a jelenlegi kiélezett romániai belpolitikai helyzetben egyesek újra magyarelles retorikával próbálják elfedni a gondokat. „Látni kell, hogy Romániában jogi köntösbe öltöztetett magyarellesesség zajlik” – állapította meg Semjén Zsolt. Úgy vélte, a romániai korrupcióellenes ügyészségnek (DNA) a magyar önkormányzati vezetők ellen, valamint magyar iskolák ügyében indított eljárásaival szemben nem sikerült megtalálni a megfelelően hatékony védekezést. „Nem lehet nem látni azt a szándékot, hogy a legjelentősebb magyar vezetőket főleg az önkormányzatokban megpróbálták eltántorítani attól, hogy politikai szerepet vállaljanak” – állapította meg. A miniszterelnök-helyettes gratulált az MPP-nek a felelősségteljes politikájához, ahhoz, hogy a párt a legutóbbi romániai választásokon összefogott az RMDSZ-szel. „Biztosítani kell az egységet, az egységen belül pedig a sokszínűséget” – jelentette ki Semjén Zsolt. „Székely virtust és regáti ravaszságot” kívánt az MPP-nek és az RMDSZ-nek egy olyan korban, amikor „együtt kell lavírozni a sziklák között”. Hozzátette, ami Erdélyben történik, annak kihatása lesz az egész Kárpát-medencére. Köszöntőjében Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke a politikai elit kötelességének nevezte, hogy képes legyen változni. E változás jelének tekinti, hogy az RMDSZ és az MPP megértette a magyar társadalom elvárását, és

összefogott egymással. Úgy vélte, hogy az erdélyi magyarok önbizalmát adta vissza a közösen elért 2016-os választási siker. Kelemen Hunor azt is hozzátette: az együttműködést is tanulni kell. A romániai belpolitikai helyzetre utalva az RMDSZ elnöke jogosnak tartotta a kormány rossz döntései elleni utcai megmozdulásokat. Azt is megjegyezte azonban, hogy ezek mögött egy hatalmi harc is áll, amely a jogállamiságról szól. Szerinte az a kérdés, hogy azok hozzák-e a politikai döntéseket, akik választásokon szereztek legitimitást, vagy azok, akik a bűnüldözést és a titkosszolgálatokat képviselik, és nem méretkeztek meg a választók előtt. „Ha mindenki a maga dolgát végzi, abból baj nem származhat” – állapította meg Kelemen Hunor arra utalván, hogy a bűnüldöző szervek túllépik a hatáskörüket. Hozzátette: azért kell vigyázni arra, hogy az alapelvek ne sérüljenek, mert elsőként mindig a kisebbség esik a sérülés áldozatává. A köszöntőbeszéd után az országos tanács küldöttei rátértek az alapszabály és a program módosítására, az alelnökök és az elnök megválasztására.

Ülésezett az MKP elnöksége

Alapszabályt módosított a párt Országos Tanácsának szombati ülésén az MKP. Ennek köszönhetően nagyobb mozgástere lesz az elnökségnek a párt megyei jelöltjeivel kapcsolatban, felülbírálnak a járások döntéseit. A decentralizált struktúrájú párt járási konferenciái eddig tulajdonképpen autonóm módon működtek a megyei választások kapcsán, a párt vezetősége köteles volt azokkal a jelöltekkel dolgozni a választásokon, akiket a járási közgyűlések választottak. Ez most megváltozik, közölte Öry Péter, az Országos Tanács elnöke. Ezentúl már a járási elnökségek is jelölhetnek majd, a végső javaslat és a sorrend pedig a javaslatok együttes értékeléséből adódik. A végső döntés az országos elnökség kezébe kerül, mely vagy rábólint a javaslatra, vagy módosítását kezdeményezi. Menyhárt József pártelnök szerint ezzel operatívabb, gyorsabban reagáló helyzetet teremtenek a pártban, megtartva annak alulról építkező jellegét. Ez az alapszabály-módosítás a pártból érkező előzetes információk szerint is valószínűsíthető volt: Fekete Ferenc, az MKP komáromi helyi szervezetének megbízott elnöke sajtótájékoztatóján korábban leszögezte, hogy ők nem hajlandók együttműködni a választásokon a Híddal, és ha az országos elnökség megváltoztatva az alapszabályt átvinné a döntés jogát a jelöltekről, szerinte az a párt felbomlását jelentené. Öry Péter az OT ülése után azt mondta, valószínűsíthetően nem lesz szükség arra, hogy módosítsanak a jelöléseken, melyeket az ütemterv szerint a járási konferenciák és elnökségek május közepéig tesznek meg. Az elnökség az utolsó pillanatig módosíthat. „Bármilyen pártban, az MKP-ban is történhet olyan eset, hogy egy-egy jelölt kapcsán felmerül valami, ami bizonytalanná teszi, hogy érdemes a jelöltségre. Az országos elnökség ebben az esetben tehet lépést” – magyarázta. Menyhárt elmondása szerint a döntéssel kapcsolatban összhang volt, a járások elfogadták a módosítást. A pártelnök megerősítette, újabb

tárgyalás meghívást kaptak a Hídtól, melyet az Országos Tanács el is fogadott. A tárgyalás időpontját még nem tudni, ám azt, hogy kik alkotják majd az MKP delegációját, már igen: Menyhárt József pártelnök, Őry Péter OT-elnök, valamint Farkas Iván és Cziprusz Zoltán, a párt elnökségi tagjai tárgyalnak majd Bugár Béláékkal. Őry Péter szerint kaptak meghívót más pártoktól is. Hozzátette: olyan pártokkal terveznek tárgyalni, melyek értékrendben közel állnak az MKP-hoz. „Akiknek messze áll a gondolkodása a miénktől, azokkal nem szeretnénk kommunikálni” – mondta.

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. pályázatait ismertették Szabadkán

Tájékoztató napot tartott kedden délután a budapesti Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. a szabadkai Szekeres László Alapítvánnyal együttműködve. A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dísztermét olyan érdeklődők töltötték meg, akik pályázatot terveznek benyújtani a Bethlen Alap kiírásaira. A tájékoztatót Pappné Popovics Judit, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatási programok osztályának osztályvezetője és Fejsztámer Róbert, a Szekeres László Alapítvány kuratóriumi elnöke tartotta. Fejsztámer Róbert elmondta: „a nyelvi nehézségek mind a szerb, mind az angol nyelv és a dokumentáció összetettsége az a legtöbb civil szervezetet elriasztja. Úgyhogy maga a Bethlen Gábor féle pályázatok, azok bevezetői egy komolyabb pályázatnak. Úgyhogy azok, akik ezzel boldogulnak, én őket mindig csak arra tudom biztatni, hogy ne egy forrásra koncentráljanak. Nézzenek egy kicsit szét, fürkésszék egy kicsit az internetet. Vannak már olyan cégek, akik külön pályázat írással vagy pályázatok kiközvetítésével foglalkoznak. Használják azokat a lehetőségeket, mert minél több forrásból támasszák meg az aktivitásukat és a saját szervezetüket annál biztosabb, hogy fenn tudnak maradni hosszú távon.”

A magyar kormány támogatásával létrehozott magyar közösségi házat avattak Csapon

Ünnepélyes keretek közt adták át a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) több mint 30 millió forintnyi magyar kormánytámogatással létesült ungvári járási közösségi házat szombaton Csapon. Az avatóünnepségen mondott beszédében Keskeny Ernő, Magyarország kijevi nagykövete kiemelte, a közösségi ház méltó rendezvénytere lesz az ungvári járás magyarságának, élettel tölti majd be a KMKSZ tagsága, a helyi magyar egyesületek, szervezetek. A közösségi ház létrehozása szép példája a határon túli magyarság anyaország általi támogatásának – tette hozzá, megjegyezve: a kárpátaljai

magyarságnak éreznie kell, hogy „nem csak erkölcsi, alkotmányos kötelezettségünknek tekintjük a határon túli magyarok támogatását, hanem akkor is mellettük állunk, amikor anyagilag is segíteni kell”. A diplomata elmondta, kijevi tevékenységének jelentős részét a kárpátaljai magyarság megsegítése teszi ki, és ennek kapcsán köszönetét fejezte ki Brenzovics Lászlónak, az ukrán parlament képviselőjének, a KMKSZ elnökének, akivel szoros együttműködést folytat. „Mindent megteszünk annak érdekében, hogy elősegítsük a kárpátaljai magyarság helyzetének javítását, nagyon komoly küzdelmet folytatunk a kisebbségekre nézve hátrányos ukrán nyelv- és oktatási törvénytervezetekkel kapcsolatban, és bízom abban, hogy lesz eredménye a közös munkánknak” – emelte ki. Rámutatott: nem fogadhatjuk el a kárpátaljai magyarok szerzett jogainak csorbítását, mert az ellentmond a nemzetközi jognak, a kétoldalú magyar-ukrán szerződéseknek és az európai normáknak. „Ha Ukrajna komolyan gondolja, hogy az Európai Unió felé közeledik, akkor el kell állnia ezeknek a nacionalista szellemben fogant törvénytervezeteknek az elfogadásától” – fejtette ki, megjegyezve, hogy nem ellenzi az ukrán nyelv helyzetének erősítését, de az nem történhet a kisebbségi nyelvek rovására. Keskeny Ernő a többi között azt is elmondta, hogy az utóbbi két évben jelentős előrelépés történt a két ország kapcsolatainak erősítése, fejlesztése terén, amit szerinte jól jeleznek a magas szintű látogatások, a jelentős részben a kárpátaljai magyarság közvetlen érdekeit is szolgáló közös fejlesztési tervek kidolgozása. Ez a kedvező tendencia szerinte az idei évben is folytatódik, ugyanis számos magas szintű találkozó várható a két ország vezetői között. Grezsa István, a Miniszterelnökség Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja fejlesztési feladatainak kormányzati koordinációjáért felelős kormánybiztosa köszöntőjében kiemelte: a csapi közösségi ház átadása kettős ünnep, mert egyfelől jelzi a kárpátaljai magyarság élni akarását, másfelől örvendetes esemény az anyaország számára is, mert „mi egy nemzeti közösséget alkotunk”. Elmondta: reméli, a közösségi ház otthona lesz az oda betérőknek, s az eszmecsere mellett megnyugvást, reményt nyújt és hitet ad, hogy van értelme a magyar szó megmaradásáért folytatott küzdelemnek Kárpátalján. Beszédében Brenzovics László azt emelte ki, hogy a kárpátaljai magyarság életében mindig örömteli esemény, ha valamit felavatnak, átadnak, és az utóbbi időben egyre több ilyen történik, hála elsősorban az erősödő anyaország támogatásának. A csapi közösségi ház létrehozásával is mutatja, jelzi a kárpátaljai magyarság, hogy mire képes akkor is, amikor záporoznak rá a rossz hírek. Nem hagyjuk magunkat megfélemlíteni, és mindent el fogunk követni annak érdekében, hogy ne csorbulhassanak a kárpátaljai magyarok meglévő jogai – hangsúlyozta a kárpátaljai magyar politikus. A mintegy 200 négyzetméternyi alapterületű csapi közösségi házban helyet kap a KMKSZ helyi irodája is.

Közösen a magyarság megtartása érdekében – a HMDK-val tárgyalt Pécs polgármestere

Eszék és Pécs város kapcsolata a távoli, közös magyar-horvát múltban gyökerezik, és bárhogy is változtak a hatalmi viszonyok, folyamatosan ápolták a gazdasági és kulturális kapcsolatokat. Január 31-én a kapcsolatok elmélyítése céljából találkozott a két város polgármestere Eszéken. Dr. Páva Zsolt látogatást tett a HMDK bellyei székházában is, ahol a szervezet vezetőivel folytatott megbeszélést. A találkozón részt vett Jakab Sándor, a HMDK elnöke, Andócsi János alelnök, De Blasio Antonio eszéki magyar főkonzul és Matijević Olivér, a HMDK titkára. Többek között arról ejtettek szót, miként alakult Eszék és Pécs kapcsolata a magyarság szempontjából az elmúlt években, valamint a további együttműködési lehetőségekről is tárgyaltak. „Sajnos az a helyzet, hogy a magyarság lélekszáma vészesen apad ebben a térségben, ezért nagy hangsúlyt kell fektetnünk a kultúra ápolására, annak identitásmegetartó ereje miatt” – mondta Páva Zsolt. Megemlítette azt is, hogy a schengeni határ megnyílása pozitív hatással lesz a horvátországi magyarok magyarországi munkavállalására is, ami tovább erősíti közösségünket. A találkozón elhangzott, hogy a két térség kapcsolatainak élénkítéséhez a helyi érdekvédelmi szervezet mellett tevékenységével az eszéki magyar főkonzulátus is nagymértékben hozzájárul.

